Összeomlás előtt áll a csunkingi hadsereg

Ára 20 fillér

VIRRADAT

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VIII., Gyulai Pál-utca 14. Telefon: *146-246, 146-243

HÉTFŐI POLITIKAI LAP Főszerkesztő: BORNEMISZA GÁBOR

IX. ÉVFOLAM, 31. SZÁM Budapest, 1944. július 31.

Vitéz nemes Haynal Alajos lakásügyi kormánybiztos nyilatkozata a Virradatnak az új lakásügyi rendelkezésekről

Hivatalos jelentés a vasárnapi bombázásról

Guderian főparancsnok a keleti arcvonalon várható eseményekről

MEGTÖRJÜK A SZOVJET ROHAMÁT

és kiűzzük a bolsevista betolakodókat!

Növekszik a nyugtalanság Angliában a szovjet előnyomulás miatt

Német aknák robbantak György angol király közelében

A német repülők továbbra is döntő szerepet játszanak a keleti arcvonal északi szárnyán

Az Interinf légügyi tudósítója jelenti a keleti arcvonal északi szakaszáról:

Július 28-án Saulen térségében és attól északra erős német harci- és csatarepülőkötelékek szálltak kemény harcba a szovjet páncélos- és rohamcsapatokkal. Majdnem szünet nélkül támadták az észak felé előrenyomuló menetoszlopokat bombáikkal és fedélzeti fegyvereikkel. Telitalálatokkal elpusztítottak 27 szovjet páncélos harckocsit, főleg T 34 mintájut. 180-nál több járművet, valamint öt gépesített ágyut és két páncélos elháritó ágyut. Tizenhárom szovjet páncélos és több teherkocsi súlyos megrongálás után nem tudta folytatni utját. Német vadászok kisérték a harci- és csatarepülőrajokat és egy gép elvesztése mellett lelőttek tiz szovjet gépet. A csatarepülők két ellenséges gépet lőttek le, a német légvédelmi ütegek ötöt.

Július 29-én a német csatarepülők Deblin és Pulavi térségében támadták a szovjet csapatokat, amelyek a Visztulán kisérelték meg az átkelést. Több nagy szállítókomp került a német repülők fedélzeti fegyvereinek tüzébe. Az egyik legénységgel és könnyü páncélos harckocsikkal megrakott komp bombatalálatok után elsülyedt, egy másik, csapatokat szállító jármü kigyulladt és kénytelen volt gyorsan kitörni. Két teherkocsikkal megrakott kompot és három nagy pontont ugyanez a sors érte.

Olita és Kovno térségében is eredményesen harcoltak a szovjet csapatok ellen a német csata- és páncélos csatarepülőkötelékek. Sikerült több szovjet harckocsit megsemmisiteni, illetve harcképtelennè tenni. A harcok légiterét és a bombázókötelékek várakozásait német vadászrepülőrajok biztositották. Több szakaszon nagyon elkeseredett légiharcok fejlődtek ki. (MTI)

Anglia és Amerika nem hajlandó támogatni a lengyel emigrációs kormányt

A lengyel kérdésről irt négyhasábos vezércikkében Negley Farson a Daily Mailben arra a megállapitásra jut, hogy sem az angol, sem az amerikai kormány nem támogatja a lengyel emigráns-kormányt olyan mértékben, hogy ez a támogatás komolyan csorbithassa az angol-amerikaiak és a Szovjetunió közötti jó kapcsolatokat. (B. É.)

A németek az inváziós harcok gyujtópontjaiban mindenütt fáradságot nem ismerő szivóssággal küzdenek

Az Interinf jelenti az előzönlési arcvonal nyugati szárnyáról:

A németek arcvonaluk egész nyugati szárnyát áthelyezik délebbre fekvő, megrövidített vonalra. Az amerikai hadseregcsoport főparancsnoka változatlanul erősen támadó kötelékeit újabb csapatrészekkel megerösitve — igyekszik ezt a mozdulatot zavarni, illetőleg megakadályozni. Célja a jelek szerint, hogy az áttörés helyéről elzárja a német hadosztályok elől, amelyek ettől nyugatra a partig harcolnak, s dél felé vezető utat. Nyilván a németek legszélső baloldali szárnyának teljes megsemmisitésére törekszik. Vállalkozása már meghiusultnak tekinthető.

Erre vall nem utolsó sorban az a mindinkább megnyilvánuló tény, hogy Rommel tábornagy már az északamerikai nagytámadás előtt való napon elhatározta, hogy Lessy és St. Lo térségéből visszavonja csapatait jobb — délebbre fekvő állásokba. A nyugati német hadseregcsoport valamennyi kötelóke teljes harcerőben érkezett a kijelölt térségbe. Már pénteken súlyos harcokat vivott az amerikaiakkal és ezek az elhárító küzdelmek szombaton délben folytatódtak. A küzdelem súlypontja pénteken a Vire és a 799. országút közé eső szakaszon volt, körülbelül Moyon magasságában.

A helységet a gyors német kötelékek elfoglalták. Később ellenytelenek voltak a túlerőben lévő amerikaiak nyomására kiüriteni. Ettől északnyugatra a németek szilárdan tartják Le Mesnil-Opar helységet és a 121-es magaslatot, ahol megtisztitották az amerikai harci csoportok új betörési helyét. Itt megsemmisitettek több páncélost és sok foglyot ejtettek.

—Az amerikaiak Coutances elleni harcukban sem foglaltak el újabb említésreméltó terepet. A németek minden fáradságot nem ismerő szivóssággal küzdenek. Az elkeseredett küzdelemben főleg az ellenség szenved rendkivül súlyos veszteséget. (MTI)

A német csatarepülők Marigny és Canisy térségében támadták az ellenséget

Az Interinf közli az inváziós arcvonalra kiküldött légügyi tudósitójának szombati jelentését, amely szerint német csatarepülők folytatták Marigny és Canisy térségében mélytámadásaikat az ellenséges csapatok és gépesitett egységek ellen. Nagyszámú német vadászgép kisérte a csatarepülőkötelékeket és biztositotta a támadás légiterét ellenséges vadászrepülőkkel szemben.

Guderian vezérezredes:

Nemcsak megtörjük a Szovjet rohamait, hanem ki is üzzük a bolsevista betolakodókat valamennyi területről

Berlin, julius 30.

Guderian vezérezredes, a hadsereg vezérkarának uj főnöke szombaton délben rövid megbeszélést folytatott a Német Távirati Iroda katonai munkatársával.

Arra a kérdésre, hogyan itéli meg a helyzetet a keleti arcvonalon, Guderian a következőket válaszolta: „A Szovjet számbeli fölsúlya természetesen feladatok elé állit, de mi urrá leszünk ezeken a feladatokon. Csapataink bámulatos teljesitményeket végeznek. Példás szellemet tanusitunk az elhárításban és a támadásban és ha támadási szellemünk csak az arcvonal meghatározott pontjain tünik is fel, ezeken a helycken a legrövidebb idő alatt a helyzetet a kapott parancs szerint teremti meg. A Német Távirati Iroda tudósitója azután ezt kérdezte: „Nyilván tehát szó sem lehet arról, hogy „döntés állott be a német-orosz háborúban", mint az angolok állitják". E kérdésre a vezérkar főnöke ezt válaszolta: „Jól meg akarjuk jegyezni ezt a brit megállapitást. Semmi sem kedvezőbb egy hadviselő fél számára, mint hogyha az ellenség csalódik. Annyi bizonyos, hogy a bolsevisták le akarnak bennünket rohanni. Az is bizonyos, hogy a bolsevisták támadásai annál inkább magukon viselik a kaland bélyegét, minél jobban közelednek a Birodalom és a Birodalom szövetségesei területéhez. Ahogy én a helyzetet látom, biztosan állithatom, hogy a Szovjet jelenlegi rohamait nemcsak megtörjük, hanem ki is üzzük a bolsevista betolakodókat valamennyi területről, amelyeket jelenleg oly brutálisan elpusztitanak". (MTI)

A vasárnapi német hadijelentés

Berlin, július 30.

A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának:

A véderő főparancsnoksága közli:

Az északamerikaiak szombaton Moyonnál a Vire mindkét oldalán, valamint a Beaucoueray—Percy szakaszon egész napon át folytatták áttörési kisérleteiket. Ezeket elkeseredett harcokban mindenütt véresen visszavertük. E harcokban a hadsereg egységei lelőttek 28 páncélost és 7 repülőgépet.

A nyugati szárnyon a főerőktől átmenetileg visszaszortott hadosztályaink Coutances felől déli irányban áttörték az ellenséges vonalakat és Gavray—Trelly térségében uj állásokba vonultak.

A partraszállási hidfő többi arcvonalán az ellenség csak Juvignytól délre intézett sikertelen helyi támadást.

Vadász- és csatarepülőgépkötelékek légiharcokban hat ellenséges repülőgépet lőttek le.

A vasárnapra virradó éjszakán nehéz harcirepülőgépek nagy kötelékei eredményes támadásokat intéztek az ellenségnek Caentól délkeletre és a St. Lotól délnyugatra elterülő térségben lévő készenléti állásai ellen.

A francia mögöttes területen 27 terroristát agyonlőttünk.

London és külső kerületei továbbra is súlyos megtorlótüz alatt állanak.

A keleti haretéren a Kárpátok előterében, valamint Rzsevtől délre és északra ellenséges támadásokat visszavertünk vagy ellentámadással feltartóztattunk.

Varsó és Siedlice között a német hadsereg és a fegyveres SS csapatai továbbra is súlyos harcokban állanak az előrenyomuló szovjet erőkkel.

Breszt-Litovszk átmenetileg elvágott helyőrsége átvágta magát vonalainkhoz és magával hozta a sebesülteket is.

Kowno térségében az ellenség megkezdte nagytámadását, amelyét előre vártunk. Páncélkötelékeink ellenlökésekkel elkeseredett harcokban több betörést elreteszeltek.

Északamerikai bombázók terrortámadást intéztek Közép-Németország és Bréma városa ellen. A légvédelmi erők lelőttek 34 ellenséges repülőgépet, köztük 31 négymotoros bombázót.

Hivatalos jelentés a vasárnap délelőtti bombázásról

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

Július 30-án délelőtt dél felől körülbelül 300 ellenséges bombázógép erős vadászkisérettel berepült az ország légterébe. Balatoni gyülekezés után Budapestet és a Dunántúl egy távolabbi területét bombázták. Kárjelentések eddig nem érkeztek be. A Balaton felett saját és szövetséges vadászok egy támadóhullámot szétszórtak. A tüzérség hatásosan tüzelt a berepülés egész vonalán. Már eddig is sok ellenséges repülőgép lelövését jelentették.

Zsidó hirdetést mi nem közöltünk!

A margitszigeti
PALATINUS
gyógyszálló és szanatórium újból teljes
felkészültséggel
áll a vendégek rendelkezésére
Telefon: 120—620.

Német aknák robbantak György angol király közelében

Lisszabon, július 30.

Mint a brit hírszolgálat a szövetségesek olaszországi főhadiszállásáról jelenti, az amerikai csapatokat meglátogató VI. György királytól alig háromszáz yardra *két német akna robbant fel.* A király Mark Clark altábornagy, valamint több magasrangú brit és amerikai tiszt és Spellman newyorki érsek társaságában éppen lőcsnél ült. Az amerikai katona, aki rálépett az aknákra, meghalt. A király társaságából senki sem sérült meg. (MTI)

Fokozódó angolszász aggodalmak a Szovjettel szemben

A Szovjet minden cselekedete ellentétben áll az angol felfogással

London, július 30.

Az angol kormány részéről azt mondják, hogy a keleteurópai országok sorsa felett végleges döntés szövetséges győzelem esetén csak valamennyi résztvevő megegyezésével hozható — írja a Tablet című hetilap. Ez a felfogás viszont nem fér össze azzal a magatartással, amelyet a Szovjet például Litvániával szemben tanusit. Sztalin egyik napiparancsában Vilnát a litván szovjetorosz tanácsköztársaság fővárosának minősitette. Ebből világosan kitűnik, hogy a vörös hadseregnek egyáltalán nincs szándékában a békekonferencia előtt vagy után visszavonulni.

Moszkva önkényes eljárásából két kérdés adódik: 1. Vajjon Litvánia legális vagy morális jog alapján nevezhető-e szovjetorosz tanácsköztársaságnak és 2. Vilna fővárossá tehető-e?

Az első kérdésre a válasz arra való utalással adódik, hogy Litvánia olyan ország, amely lakosságának tulnyomó többsége a legerősebben szembeszáll azzal, hogy a Szovjetunio polgáraivá tegyék őket. Szovjetoroszország az 1920. július 12-iki szerződésben lemondott Litvánia felett gyakorlandó minden szuverén jogról. Nyolc évvel később, 1928 szeptember 28-át a Szovjetunio megnemtámadási és megbékélési szerződést irt alá Litvániával. Ezt a szerződést a moszkvai kormány javaslatára 1934-ben meghosszabbitották 1945 december 31-éig. A szerződés tehát ma is érvényben van, amit Molotov 1940-ben a legfelsőbb szovjet előtt kifejezetten elismert. De alig néhány héttel később, 1940 július 14-én, a szovetkormány váratlanul azt követelte, hogy Litvánia haladéktalanul állitsa bíróság elé belügyminiszterét és a politikai rendőrség főnökét, kormányát alakitsa át és a vörös csapatoknak litván területen korlátlan átvonulási jogot adon. A litván kifogásokat szovjet ultimátum követte, majd ezt a szovjet inváziő. Hasonló jelenségek játszódtak le Lettországban és Észtországban — hangsúlyozza a Tablet — Ez csak négy éve történt s ezért nem tagadható le. Ezzel szemben a második kérdés sokat vitatott. A történelem sok kiemelkedő embere egyszer litvánnak, másodszor lengyelnek mondotta magát, de sohasem hangoztatta egyetlen vilnai sem, hogy ő orosz. Sőt — fejezi be a lap — egész életüket Vilna és Varsó orosz befolyás alá vétele elleni küzdelemnek szentelték.

Amerikai lap a Szovjetunio terveiről

New York, július 20.

A Fortune című amerikai folyóirat közli tudósitójának, Charles Murphynek a megállapitását az Európa és Oroszország irányában tanusitandó jövendő politikára vonatkozó angol felfogásról. A lengyel kérdésben Londonnak fel kellett adnia minden kisérletát arra, hogy befolyást gyakorolhasson. Bulgária, Magyarország és Románia tekintetében attól tartanak, hogy orosz protektorátussá válnak, mig Jugoszlávia és Csehszlovákia a jelek szerint függetlenséget kapna. Külpolitikájuk tekintetében azonban az orosz felfogáshoz kell igazodniok. Mindazonáltal valamennyi keleti állam csak egyszerű gyalogos lesz az orosz sakkjátékban. Ami Nyugat-Európát illeti, Moszkvának az az óhaja, hogy ne létesitsenek ott állami föderációt. Ehelyett azt javasolja, hogy egyedülálló gyenge államok sorát teremtsék meg, amelyekre a mindenkori helyzet kivánalmainak megfelelően nyomást lehet gyakorolni. A legkomolyabb a német probléma és amit az oroszok Németország tekintetében elhatároznak, az eldönti majd Európa s ezzel együtt kikerülhetetlenül Anglia sorsát is. (B. É.)

PATRIA ESPRESSO
AZ ÖN PÁTRIÁJA
100%-os habkávé
Kéró. Vacsora
Erzsébet-körút 58.

Nyolcvanhét bombázót vesztettek az angolok a szombatra virradó éjszaka

Mint az Interinf légügyi tudósitója jelenti, a német éjszakai vadászoknak a Stuttgart és Hamburg elleni angol terrortámadás alkalmával elért lelövési eredményei még tovább növekedtek. A legújabb kiegészitő megállapitások szerint a július 29-ére virradó éjszaka összesen 87 négymotoros angol bombázót lőttek le. Ebből az emlitésreméltó elháritó sikerből néhány közismert éjszakai vadász lelövési sorozattal vette ki a részét. Igy például Becher főhadnagy rövid idő alatt négy ellenséges bombázót lőtt le. Schauffe százados pedig, aki specialista a lelövési sorozatokban, ez alkalommal ismét három ellenséges bombázót lőtt le és ezzel 87. éjszakai vadászgyőzelmét aratta. Lent alezredes is két új győzelmet aratott. E győzelmeivel továbbra is a legelső a legeredményesebb éjszakai vadászok rangsorában összesen 102 éjszakai légigyőzelmével.

Az északamerikaiaknak a középnémet térség és Bréma városa ellen szombaton intézett támadásakor elszenvedett veszteségei 30 repülőgépre emelkedtek. Ezek közül 26 négymotoros bombázó.

A V. 1. miatt a lakásinség a legsürgősebb angol probléma

London, július 30.

„Azonnal házakat a V. 1. áldozatainak" cimmel a New Leader című angol hetilap hangoztatja, hogy a lakásinség a megtorló fegyverek pusztitásai következtében máris *Anglia legsürgősebb belpolitikai problémájává vált.* A lap szerint ez a lakásinség az elkövetkezendő hónapokban a „válság dimenzióit" éri el, ha a német megtorló fegyver támadásai Londonnak és Dél-Anglia ellen folytatódnak és ha a kormány továbbra is vonakodik lakóházak haladéktalan épitésébe kezdeni. A szükség esetére korábban szabaddá tett lakások megteltek és a hajléktalanná váltak táborában is kiadtak már minden helyet. A New Leader követeli, hogy az állam vegye birtokába a London környékén lévő uradalmakat és más vidéki uradalmakat, s tegye szabaddá a hajléktalanok számára. Nem szabad megismétlődnie annak, hogy a londoni lakosság a földalatti állomásaira menekül és ott a lakásnak egyáltalán meg nem felelő lépcsőkön tartósan szállást rendezzen be magának. Egyenesen *gyalázatos dolog, hogy Londonban van olyan család, amely nem tudja, hol töltheti el nyugodtan éjszakáját,* hol helyezheti el jószágait, amikor *vidéken uradalmi házak vannak kihasználatlanul. Ezen a téren lenne tennivalója a munkáspártnak.*

Londoni hangulatkép

Genf, július 30.

Don Iddon a Daily Mail washingtoni tudósitója, aki *öt év után* most volt újra Londonban, megírja, visszatérése után szerzett első benyomásait. A hazautat a British Oversea Airway repülőgépén tette. Ennek az angol légiforgalmi vonalnak az az érdekessége, hogy nem számithat viteldijat utasainak. Amikor Anglia a Panamerican vonaltól Amerika hadbalépése előtt néhány nappal megvásárolt néhány ilyen gépet, az adásvételi szerződésbe felvettek egy záradékot, amelynek értelmében amerikai légiforgalmi társaság nem támaszthat versenyt a Panamericannak. A szerződésnek ez a záradéka még ma is érvényben van. Ez pedig azt jelenti, hogy ennek *a légi közlekedésnek a teljes költségeit az angol adófizetők kénytelenek megfizetni.* Amerikában a British Oversea Airway társaságot egyáltalán nem ismerik mert ugyanennek a szerződésnek egy másik záradéka megtiltja, hogy a társaság Amerikában hirdethesse magát. Ez meginf jó példa arra, — véli Iddon, — hogy milyen *erőtlen politikát folytat Anglia* a légiforgalom terén az USA-val szemben.

Az angol ujságiró aztán azt irja, hogy az első benyomás, amit Angliában szerzett, annyira izgalmas, s annyira meglepő volt, hogy alig tudta magát összeszedni. Főként *a sok elhagyatott és siralmas állapotban lévő utca és tér volt az, ami erősen hatott Iddonra a romboldsok mellett.* Mindenek a V. 1. hatását tükrözték, s amiből az USA-ban csak egy töredéket ismernek. Az Egyesült Államokban senkinek sincs még távolról sem helyes képe arról, hogy milyen károkat okoztak a szárnyas bombák a valóságban. A V. 1. ténylog roppant romboló hatást fejt ki. Különösen az éjszakai zavarás igen súlyos. Londonban minden beszélgetés a V. 1. körül folyik.

Svéd tudósító a V. 1.-ről

Stockholm, jul. 30.

A *Svenska Dagbladet* londoni tudósitója, aki az angol csatorna partján egyik fürdőhelyen tartózkodik, beszél azokról a rendszabályokról, amelyeket a V. 1. ellen hoztak. El lehet mondani, hogy a tüzérség és a vadászpilóták minden erőfeszitése, s a záróléggömbök sűrítése ellenére is lehetetlen volt czeknek a lövegeknek a lekűzdése. Ha London nyugalmát biztositani akarják, akkor el kellene tudni pusztitani a szárnyasbombák útnak indító telepeit.

Rosenberg cikke a népi összetartozás gondolatáról

Alfred Rosenberg birodalmi miniszter a Völkischer Beobachter vasárnapi számában „Kötelesség és népi összetartozás" cimü cikkében rámutat arra, hogy aki ma körülnéz Németországban és a nagyvárosokban látja a romokat, de látja azokat a hatalmas területeket is, amelyeket elkerültek a terrortámadások és ahol zavartalanul folyik a munka, örömmel állapithatja meg, mennyire megállta a helyét az élet legkeményebb makacsságában a nemzetiszocialista nép- és világszemlélet. Akit balsors ért, annak veszteségét senki sem kicsinyelheti le. Súlyos veszteségeink tudata is még csak ösztönöz bennünket az ellenségeink elleni harcban.

Akiknek nincsenek veszteségeik, kedvezőbb körülményeik folytán munkahelyükön még nagyobb öntudattal teljesitik kötelességüket. A szerencsések elősegitik a népi egység megteremtését.

Senkinek sincs joga, látszólag megfontolt, de felületes kijelentésekkel a veszélyek fölött átsiklani. Miként a porosz kötelességtudat összekovácsolta a porosz királyok hadseregeit és megteremtette a tisztviselői kar előfeltételeit, úgy ma a népi egység gondolata megteremti egy 80 milliós nép belső és külső egységét, teljesen kiküszöbölve a marxista osztályharc elvét. A népi összetartozandóság gondolata napjainknak ezekben a harcaiban megedzi ezt a nemzetet, hogy kitartson egészen addig a napig, amikor majd a romokból és a sok százezrek véres áldozataiból valósággá válik az új Birodalom és Európa.

*

Graziani tábornagy veszi át az összes olasz fegyveres erők parancsnokságát

Velence, július 30.

A Nemzetközi Sajt Tudósító jelenti:

Illetékes olasz helyen megcáfolták azokat a külföldi jelentéseket, amelyek szerint Rodolfo Graziani tábornagy állitólag lemond hadügyminiszteri állásáról. Éppen ellenkezőleg a tábornagy jobban, mint valaha az olasz véderő ujjáépitésének középpontjában áll. Munkássága amellett nem korlátozódik csupán a hadügyminiszter feladatára. Nyilt titok ugyanis, hogy Graziani tábornagy átveszi az ujonnan kiképzett olasz hadosztályok parancsnokságát s ezzel ismét visszatér az aktiv csapatszolgálatba. Az olasz lapok közül most elsőizben emliti ezt az Il Regime Fascista, amikor ezeket irja: „Graziani átveszi az összes fegyveres erők parancsnokságát. A lázadók elleni harcot is ő vezeti. Miután a fasisztapártot katonailag szervezték át és harcbavetése elsősorban a bandák letörésére irányul, ebből a fogalmazásból arra lehet következtetni, hogy az új fekete dandárok is a tábornagy parancsnoksága alatt állanak". A lap megcáfolja azt a külföldi jelentést is, hogy a Duce még ezelőtt egy héttel visszatért az olasz kormány északolaszországi székhelyére.

HITLER MONDOTTA:

„Nem kerestem a háborút, sőt mindent elkövettem, hogy megakadályozzam. De könnyelmű és lelkiismeretlen ember lennék, ha egy hadjárat elkerülhetetlenségének tudatában elmulasztanám az egyedül lehetséges konzekvenciák levonását.

Mivel Szovjetoroszországot nemcsak a Német Birodalom, hanem egész Európa halálos ellenségének tartom, elhatároztam, hogy a Szovjet támadását be nem várva, néhány nappal előbe magam adjam meg a jelt a támadásra.

A veszély nagyságának látára, amely teljes valójában tán ma sem vált tudatossá, hálát adok a Mindenhatónak, hogy elmémet kellő pillanatban világositotta meg és erőt adott, hogy megtegyem, amit meg kellett tennem..."

(Részletek Hitlernek a Birodalmi gyülésen 1941. december 11-én elmondott beszédéből).

Lakatos Géza vezérezredest a Vaskereszt lovagkeresztjével tüntették ki

A Vaskereszt Lovagkeresztjével tüntették ki Csikszentsimoni Lakatos Géza vezérezredest, az egyik magyar hadsereg parancsnokát.

A Führer táviratban üdvözölte a születésnapját ünneplő Ducét

A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának:

A Führer a következő szerencsekivánó táviratban üdvözölte a születésnapját ünneplő Ducét:

„Duce! Mai születésnapja alkalmából a régi, hü bajtársiassággal a magam és a német nép legőszintébb jókivánataimat tolmácsolom Önnek. Jókivánataimmal együtt kifejezésre juttatom legmelegebb kivánságaimat az Ön személyes jólétére, valamint az olasz nép boldogabb jövőjére, amely a mult oly súlyos sorscsapásai után most készen áll arra, hogy a történelmi döntés óráiban a német katonákkal vállvetve ismét harcoljon hazájáért."

Magyar Ügetőverseny Egyesület
1944. aug. 1—5-én d. u. 2-órai kezdettel
Ügetőversenyeket
rendez

A japán szóvivő az Egyesült Államokkal történt jegyzékváltásról

Tokió, július 30.

A japán kormány szóvivője a sajtóértekezleten foglalkozott azzal a jegyzékváltással, amely a svájci követség közvetitésével bonyolódott le Japán és az Egyesült Államok között. Mint a szóvivő közölte, az amerikai kormány az érdekelt képviselő semleges svájci kormány útján kérdést intézett a japán külügyminisztériumhoz, vajjon azok az amerikai pilótákat, akiket Junius közepén a Dél-Japán ellen elkövetett első légitámadásnál elfogtak, kivégezték-e, mert egy shonani rádiójelentés erre a feltevésre szolgáltatott okot. Erre a japán külügyminisztérium július 23-án a svájci követség útján nyilatkozatot adott, hogy ez nem felel meg a valóságnak.

A szóvivő néhány megjegyzést fűzött ehhez a közléshez és azt a feltevését fejezte ki, hogy az amerikai jegyzékre valószinüleg az szolgáltatott okot, hogy a shonani rádióállomás junius 15-iki közleményét, amelyben foglalkozott a Dél-Japán elleni légitámadásokkal, tévesen értelmezték. A rádió-hirmagyarázó ugyanis azt mondta, hogy annak a 29 bombázónak pilótái, amelyeket japán légitérben lelőttek, egyenesen a pokolba utaztak. A szóvivő hozzáfüzte, hogy az Associated Press jelentése szerint a Federal Corporation mérnökei arról számoltak be, hogy a rádióvétel ezen a napon Amerikában nem volt jó és csak néhány töredéket lehetett itt-ott hallani. Ez is hozzájárulhatott a shonani rádió közleményének téves értelmezéséhez.

Ezen
a hélen
ünnep lesz:
MAGYAR
ÜNNEP!

„A dolgozó kisemberek kormánybiztosa akarok lenni"

Vitéz nemes Haynal Alajos kormánybiztos nyilatkozata a Virradatnak a legújabb lakásügyi rendelkezésekről

Felszabadítják a sárgacsillagos házakban rekedt keresztény lakókat — Augusztus 1-től megkezdődik a zsidóházakban lakó keresztények összeirása

Azt hisszük, felesleges kihangsúlyozni, hogy a lakásügyek terén milyen céltudatos, felelősségteljes ügyvitel nyilvánul meg, amióta a

lakáskormánybiztosság megkezdte működését. Körülbelül tíz nappal ezelőtt vitéz nemes *Haynal* Alajos lakáskormánybiztos — mint ismeretes — fogadta a sajtó képviselőit és kifejtette álláspontját a lakásproblémák végleges és kielégítő megoldásával kapcsolatban.

Láttuk és éreztük s azóta is tapasztaljuk; katonás fegyelem, felelősség, szociális szempontok irányítják a lakáskormánybiztosság működését.

A bürokratikus ügykezelés helyébe a gyors és igazságos elintézés lépett. Csak azok kaptak és kapnak lakást, akik igényjogosultak, így elsősorban a frontotjárt katonák, valamint legközelebbi hozzátartozóik: feleség, hadiözvegyek, hadiárvák stb.

A körülbelül tíz nappal ezelőtt tartott sajtófogadáson vitéz nemes Haynal Alajos vezérőrnagy, kormánybiztos szólott a sárgacsillaggal megjelölt házakban rekedt keresztény bérlők helyzetéről is. Mint akkor kijelentette:

a sajtó útján kér türelmet és belátást ezektől a keresztény bérlőktől.

Most ismét felkerestük a kormánybiztost, aki nyilatkozott a Virradatnak a folyamatban lévő és elrendelt új intézkedésekről.

A sárgacsillagos házakban lévő keresztény lakók összeirása

Mint ismeretes, a kormánybiztos munkája kezdetén igényjogosultsági sorrendet állapított meg, s a legsürgősebb és igényjogosultsági szempontból a leggyorsabb megoldást követelő lakásügyek elintézése után sor került a hajléktalanok otthonhoz juttatására is. A Magyar Élet annakidején elsőnek közölte a hajléktalanok otthonhoz juttatására megállapított időpontot s most — a kormánybiztos nyilatkozata következtében — a Virradat hírt adhat a lakásügyek intézésének újabb, nagyjelentőségű mozzanatáról.

A lakásügyi kormánybiztos kiszabadítja a kijelölt sárgacsillagos házakba rekedt, itt önhibájukon kívül visszamaradt bérlőket, ágyrajárókat.

A megoldásra vonatkozóan kérdést intéztünk nemes vitéz *Haynal* Alajos lakásügyi kormánybiztoshoz, aki katonás mértéktartással, rövid egyszerűséggel, de határozottan, többek között a következőket mondotta:

— *Régi tervemet valósítom meg, amikor szociálpolitikai és erkölcsi szempontól vezetve, kimentem kénytelen helyzetükből a sárgacsillaggal megjelölt házakban rekedt keresztény magyarokat, azokat, akik áldozatot hoztak eddig, s egy olyan közösség tagjai közé préselődtek, amelynek lelke és teste idegen a magyarságtól.*

Az átköltöztetés gyakorlati végrehajtását indítja meg most közzétett felhivásom a kijelölt sárgacsillagos házakban lévő nemzsidó lakások és azok lakóinak összeirására. Az összeirás — mondotta a kormánybiztos —

lakásonként történik és így az egy bérleményre kiosztott összeirási ív felöleli a lakásra vonatkozó, úgyszintén a lakásban lakó személyek (főbérlők, albérlők és ágybérlők) életkörülményeire vonatkozó, a lakásjogosultság és egyéb szempontok elbirálásához elengedhetetlenül szükséges kérdőpontokat.

Felhívom tehát az összeirás folyamán közvetlenül érintett bérleményekben lakó főbérlőket, hogy saját jól felfogott érdekükben mind lakásukra, személyükre, mind pedig esetleges albérlőkre és ágybérlőikre vonatkozó kérdőpontokat az összeíró ívben a legpontosabban válaszolják meg. Aki hiányosan, vagy egyáltalán nem tölt ki összeíró ivet vagy nem juttatja azt el időben, személyesen, esetleg póstán, a lakásügyi kormánybiztosságra (Budapest, V. Kossuth Lajos-tér 13—15) azt olyannak kell tekintenem,

mint aki nem akar a kijelölt házból elköltözni. Ilyen a hatóság támogatására még egyszer igényt nem támaszthat.

Az ellen, aki az összeíró íven a hatóság félrevezetése céljából szándékosan megtévesztő, helytelen adatokat közöl, a legszigorúbban fogok eljárni.

A kormánybiztos megemlítette még, hogy

az összeírás augusztus 1-én kezdődik és ugyancsak a hónap 5-én zárul.

Elkésett összeíró íveket a határidő elmulasztásának alapos indokolásával sem fogad el a kormánybiztosság.

„A dolgozó kisemberek kormánybiztosa akarek lenni"

— Célom az, — mondotta a továbbiak során vitéz nemes Haynal Alajos kormánybiztos, hogy

a kiszabadított keresztény lakók helyére zsidó családokat költöztetek más sárgacsillagos házakból.

Igy több sárgacsillagos ház felszabadul majd az átköltöztetések során, s a lakásigénylők rendelkezésére áll majd. Elsősorban ügyelni fogok arra, hogy az úgynevezett luxusházakban helyezzük el magyar testvéreinket. Az eddigi nyomozás során megállapitást nyert ugyanis, hogy

a legmodernebb összkomfortos lakásokat utalták ki annakidején a zsidók részére.

Igy sok helyütt az a helyzet ma, hogy minden zsidóházban elfoglalt egyszobás lakáshoz

csempézett fürdőszoba is hozzátartozik.

Ez azt mutatja: a zsidóság gondosan ügyelt arra, hogy elkerülje a tömeglakásokba való beköltözést.

A továbbiak során megkérdeztük a kormánybiztost; hogyan működik a kezdeti nehézségeken túljutott új adminisztrációs gépezet? Válaszában a kormánybiztos a következőket mondotta:

— Legelső feladatomnak tekintettem a fölösleges adminisztrációnak leépitését.

Az élet kormánybiztosa akarok lenni — mondotta határozott felemelt hangsúllyal, a dolgozó kisemberek kormánybiztosa, aki nem az ajánlólevélre kíváncsi, hanem csak azokat a kérelmezőket részesíti előnyben, akik ajánlólevélként hadirokkantsági igazolványukat, vitézségi érmeiket, kitüntetéseiket, szabadságos leveleiket hozzák magukkal.

Többször említettem, s az első napokban tán nem hitte el a közönség, hogy ajánlóleveleket nem bontok fel, zaklató közbenjárást nem veszek figyelembe. Azt hitték, hogy minden csoda három napig tart és végül sikerül engem is engedményekre birni. Akik ezt hitték, — csalódtak. Belátták, hogy munkatársaimmal valóban új korszakát nyitottam meg az ügyintézésnek.

Ennek tudható be, hogy ma már erősen megcsappant az ajánlólevelek száma és eltűntek az ügyesen besurranó kijárók is.

A kormánybiztos a fenti szavak után lemutat az erkélyről, a kapuk előtt nyugodtan, fegyelmezetten várakozókra, s ezeket mondja: igenis, rövid kormánybiztossági működésem alatt már eddig is megállapitottam, hogy

a fővárosi közönség megnevelhető.

Az első napok tülekedése és izgalmas jelenetei után a feszültség megszünt, ma már bárki megállapithatja, hogy a lakáskérelmezők fegyelmezetten és nyugodtan várják gyors és méltányos elintézését.

Valóban: azzal a jóleső érzéssel búcsúztunk el vitéz nemes Haynal vezérőrnagy-kormánybiztostól, hogy a magyar lakásügyek intézése a legjobb kezekben van, mert a lakásügyek intézése terén a bajtársiasság, katonás pontosság és a szociális felelősség elve érvényesül.

TURBOK GYULA

Érdeklődjék

még meglévő pilisvörösvári és más budai hegyek alján fekvő házhelyeink, továbbá a háború utáni időre, azonnal felhasználható szabad építési anyagjaink, tehát családi háza v. villája után, melyet már most tud 4/5-öd részben biztosítani. Komoly érdeklődők adataikkal felszerelt kéréseiket „Jövő" jeligére nyujtsák be Baky-Hirdetőbe, Rákóczi-út 27/a.

Kiskorú gyermekek családbafogadása és tartása

A Budapesti Közlöny közli a m. kir. igazságügyminiszternek azt a rendeletét, amely a családbafogadásról és a tartásról való gondoskodás előmozditásáról szóló 1944:V. törvénycikk életbeléptetése iránt rendelkezik. A törvény életbeléptetésével hatálybalép a családbafogadásra vonatkozó jogintézmény, amelynek értelmében kiskorú gyermeket családi jogi kapcsolat létesitése nélkül is ellátás és nevelés céljából családba lehet fogadni. Ugyszintén hatálybalépnek a családi név átruházására vonatkozó rendelkezések is, amelyek szerint a házasságon kívül született gyermek atyja, ha a gyermeket magának elismerte, családi nevét törvényesítés nélkül is reáruházhatja a gyermekre. A hatálybalépő törvény ezenfelül a nagycsaláddal biró, végrehajtást szenvedő ingóságainak foglalás alóli mentességét felemeli és szigorú büntetőjogi rendelkezéseket foglal magában arra az esetre is, ha a tartásra kötelezett az eltartásra és gondozásra szoruló ellátását elhanyagolja.

!!!PÉNZÉT

Gyümölcsöztesse
1000 P után
havi 30-50 P haszonnal
Kössön csendestársulást
Tőkekereslet 1000—100.000 P-ig
Pénzre fedezet van
Előköltség nincs!
10 éves irodánkat
keresse fel bizalommal
Forgalmi iroda
Telefon: 334—726 Lift
Rákóczi-út 61. III. 6

Milyen adók törlését kérhetik a bombakárosultak?

A pénzügyminiszter egyik rendelete szerint az ellenséges terrortámadások folyán megsemmisített vagy megrongált épületek házadóját *hivatalból kell törölniök* a m. kir. adóhivataloknak (adófelügyelőségeknek). A már jogerősen kivetett általános kereseti adónak, valamint a jövedelem- és vagyonadónak törlését és csökkentését is lehetővé teszik jogszabályzataink, ha az adózó kereseti vagy jövedelmi viszonyában a bombakár folytán lényeges változás állott be és az adót nem tudja megfizetni.

Az általános kereseti adó egészen vagy részben elengedhető, *ha az* adózótól függetlenül bekövetkezett rendkivüli körülmény folytán megszünt a jövedelemforrás vagy ha a tartozás behajtása létalapjában támadja meg a hátralékos megélhetését.

A jövedelem-, illetőleg a vagyoncsökkenést előidéző eset bekövetkeztekor még nem esedékes jövedelem- és vagyonadónak aránylagos része egészben vagy részben elengedhető, ha a jövedelem, illetőleg a vagyon az adózótól függetlenül bekövetkeztén tartósan csökkent és ezáltal az adózó tartozását még méltányos részletekben sem képes megfizetni. Kivételesen elengedhető a jövedelem- a vagyonadóból származó adóhátralék is, amikor az adózó halála vagy más, az adózótól függetlenül bekövetkezett rendkivüli körülmény folytán a jövedelemforrás és vagyontárgy időközben megszünt, vagy amikor a tartozás behajtása a hátralékost létalapjában támadná meg. Az adóelengedésre irányuló kérvényt az illetékes pénzügyigazgatóságnál kell benyujtani.

A forgalmiadó-fizetési kötelezettség is szünetel, amig az adózó kereseti tevékenységét bombakár miatt időlegesen szüneteltetti. Ilyen esetben csak a megmaradt árukészlet értékeire korlátolozódik a forgalmiadó kivetési kötelezettség. Az átalányösszegben megállapitott forgalmiadó arányos részét a fél kérelmére törli a pénzügyi hatóság. Kitevő számlák alapján történő adófizetés esetében, ha a már számlázott áru a bombatámadás következtében elpusztult, azért a vevő fizetést nem teljesit, a kiállitó számla alapján már befizeett forgalmi adót az adózó levonhatja a legközelebbi adóvallomásában.

A Magyar Vasuti Forgalmi rt. az 1944. évi 1,537.840 P üzleti nyereségből 1.50 P = 6% osztalékot fizet.

A Magyar Cukoripar Részvénytársaság igazgatósága a július 29-én tartott közgyülésén elhatározta, hogy részvényenként 5 pengő osztalékot fizet. Az esedékes szelvényeket 1944. augusztus 1-től a Magyar Általános Hitelbank váltja be.

Mikor lesz vége a háborúnak?

Milliók és milliók kérdezik minden nap egész Európában: — mikor lesz vége a háborúnak. De amig sok millió ember azért kérdezi ezt aggódva és vágyódva, mert a feleségére, a gyermekeire gondol, a családi tűzhelyére, a keservesen megszerzett családi házra, vagy a gonddal és szivvel berendezett otthonra, szóval mindarra, amije van és azokra a lehetőségekre, amelyek a következő nemzedék: az ő gyermekei számára maradnak az elkövetkezendő években, addig vannak olyanok is pár százan, akik a nem is remélt kereseti lehetőségek, vagyonszerzés egy időszakának a megszünésétől, a végétől tartanak.

Mikor lesz vége a háborúnak?

Csavarjon egyet rádiójának keresőgombján! Naponta elhozza Önnek saját otthonába Németország hangját. Mérlegeljen, hasonlitson össze dolgokat, következtessen és csak azután alakitson ki véleményt. Anélkül, hogy hallja Németország hangját, igazán nem tudhatja, mikor lesz vége majd a háborúnak!

Németország minden öntudatos és éber európaival együtt küzd ma végig egy harcot. Senki sem tudja ezt helyesen felfogni, és elképzelni, aki nem küzdött a frontokon, vagy nem ért bombaveszélyeztetett területeken. Éppen ennek a küzdelemnek a keménysége, sulyossága teszi bennünk tudatossá, ez a bizonyitéka annak, hogy ez a háború Európa megtartásáért folyik. A kontinensen élő népek független és szabad népcsaláddá való alakitásáért ha colunk. Az egyesek magántulajdonának megtartásáért, valamennyi európai nép képességeinek, kulturájának szabad és független kifejlődéséért harcolunk. Egy új rend lesz, amely nem ismeri többé az osztályharcot és az európai testvérháborúkat és megtartja, megőrzi az európai kultúrát.

Hallgassa meg Németország hangját és akkor tudni fogja, hogy a háborúnak akkor lesz vége, amikor mindezeket a célokat elértük.

A Német Birodalmi Rádió „Donau állomása" (Donau Sender) minden nap magyarul ad hireket a 325.4—922 kHz hullámhosszon.

7.15—7.30-ig
(DXO 49.92 m: 6.010 kHz rövidhullámhosszon is.)
11.00—11.15-ig
16.30—16.40-ig
23.15—23.30-ig
1.00—1.15-ig
20.15—21.00 bő szórakoztató és tanitóműsor, sok zenével:

Vasárnapon:
Délkeleti rádióesemle és hallgatók kivánsághangversenye.
Hétfőn:
Hirmagyarázónk beszél.
Kedden:
Művelődés-adás
Szerdán:
Európai körkép. „A világba tekintünk"
Csütörtökön:
A „Donau állomás" a birodalomban élő magyar munkásokhoz szól.
Pénteken:
Berlini posta
Szombaton:
Pényszóró
Ezenkivül minden adásban hirek. Aktuális megjegyzések és helyzetjelentés

HALLGASSA:
„Az európai hangverseny"
(Das Europäische Konzert)
c. műsorsorozatot minden szerdán este 22.30—23.30 óráig
(Német nyári időszámitás)
az „Alpen" adóállomáson a 538.6 m hullámhosszon.

A pápa fogadta a bolsevistaellenes lengyel tiszteket

XII. Pius pápa a lengyel tisztikar *bolsevistaellenes tagjait fogadta, élükön Sosnkowski és Anders tábornokokkal.* Sosnkowski a londoni emigráns kormány alatt álló lengyel csapatok főparancsnoka, Anders pedig 1942-ben a Volga középső szakaszánál levő lengyel légió parancsnoka volt, de katonáival együtt kiutasitották a Szovjetunióból. A lengyel tisztek látogatása után, a pápa, aki régebben varsói apostoli nuncius volt, lengyel nyelvem adta rájuk apostoli áldását.

Lassan-kinosan haladnak a normandiai harcok - vallják be az angol lapok

A normandiai terep nehézségeire panaszkodnak az angolok

Stockholm, július 30.

A *Daily Telegraphnak* a második kanadai-brit hadsereghez beosztott különtudósítója a németek erős állásairól ír egyik tudósításában. A Daily Mail tudósítója viszont szüntelen kemény küzdelmről számol be lapjának. Többe nem hallgatható el — írja, — hogy veszteségeink vannak. A német bunkerállások és gépfegyverhálózat ellen ugyanis külön-külön harcot kell folytatni, az egyik századnak például egyetlen tisztje sem maradt életben. *Lassan és kinosan haladnak a harcok.* Ezért nem volna bölcs dolog előre jósolni, hogy az amerikaiaknak ez az offenzívája hová vezet. Egy azonban bizonyos: a terep nagyon jól alkalmas a védekező harcra. *Túlsok német van, aki ezt a terepet tartja. A német arcvonalon mind több hadosztály tűnik fel. Az angolszászoknak a legcsekélyebb területnyereségért is drágán kell megfizetniök.* A tudósító figyelmeztet arra: otthon senki se gondolja könnyedén, hogy a Caentől délre lécő nyílt terep az angolszászok számára eszményi. Inkább az lenne az eszményi, ha jobb harckocsijaik volnának, mint a németeknek, ez azonban nem így van. *Az angolszász hadvezetés számára minden német harckocsikötelék igen félelmetes tényezőt jelent.*

A Daily Sketch a német mesterlövészek eredményes tevékenysége miatt panaszkodik. *Egyetlen mesterlövész képes egész osztagot feltartóztatni.*

A legérthetőbben a helyzetről kétségtelenül *Allan Moorehead*, a *Daily Express* harctéri tudósítója ír. A brit közvélemény joggal kérdezi — írja a tudósító — tulajdonképpen mi az értelme ezeknek a harcoknak, *ha egyáltalán nem jutunk előre.* Erre azt lehet válaszolni, hogy a németeknek a legjobb csapataik vannak a normandiai arcvonalon. Ugyanakkor kitűnő Panther- és Tigrisharckocsijaik vannak s ezenfelül még jó nehézfegyvereik. Az angolszász csapatok hadianyag tömegek ellen harcolnak. *Montgomery* legutóbbi támadását Angliában félreértették. Sohasem volt célja Páris felé való előretörése. Ami most történik, az hosszadamas, hátborzongató dolog ebbe a páncélgyűrűbe betörni. Valóban ez a legrosszabb időszak, amely a legsúlyosabb harcokat követeli és a legkevesebb látható eredményt mutatja.

Kuntár Lajos: A VÉRES DON

A második világháború irodalmának egyik jelentős úttörője Kuntár Lajos hadapródőrmester, haditudósító század tagjának tollából megjelent fenti című regény, amely a történelemirást szerencsés formában olvasztotta össze a regényíró és a riportíró közvetlen, színes formájával. A mindvégig izgalmas, lendületes cselekmények láncolatán keresztül vezet végig a második hadsereg diadalmas harcain, annak apró mozzanataiból minden fegyvernem gigászi erőfeszítésének lobogó tüze érzik. Hátborzongató közvetlenséggel érezzük az ágyúk, golyószórók, gépfegyverek kakofóniájából a vártán sziklaszilárdan álló honvéd szívének büszke lüktetését, úgy, mint azt a könyv írója látta és átélte. Ennek a természetes közvetlenségnek drámai ereje, őszintesége a névtelen honvédnek, a magyar történelmi őserőnek szobrát rajzolja meg, amint az élt, küzdött és meghalt a legnagyobb kincsünkért, — a hazáért. A repülőkről írt beszámolójában méltó helyet szentelt a nemzet nagy hősi halottja: vitéz nagybányai Horthy István tartalékos repülőfőhadnagy emlékének, de csoportba köti mindazok neveit is, akikkel a hadműveleti terület első vonalában találkozott. Harctéri felvételek pompás mélynyomású képei teszik még közvetlenebbé a háborús beszámolót, a jelen ajándékát a jövőnek, — hogy a magyar nép, a jövő ifjúsága méltóképp épüljön lelkesedjen elődei, apái, testvérei vitézi tetteitől.

Ma még felejthetetlen, izgalmas élmény a könyv, holnap már a történelmünk egyik aranylapja amelyre egy lövészárkot járt modern magyar regős, egy fiatal hadapródőrmester szive lüktetésével jegyezte fel a csaták eseményeit. — jelentette meg a gránát- és aknatűz poklában szilárdan, rendületlenül álló magyar honvédet, — bajtársait. A díszes kiállítású könyv a Magyar Hirdető Iroda Rt. nyomdáját dicséri. (tss.)

Nem hallgatnak a magyar írók

Ezt bizonyítja a nagy magyar képes hetilap, a Magyar Ünnep, amelynek első száma 36 nagy oldalon, kétszínű borítólappal ezen a héten jelenik meg. A pompás első számot a többi között Herczeg Ferenc, Nyírő József, Erdélyi József, Mécs László, Szabó Lőrinc, Babay József, Gellért Vilmos, Kerecsendi Kiss Márton, Farkas László, Fedák Sári, Baróti Géza, Turbók Gyula, Kézay Béla, Hattasy Katalin, Balás-Piri László és mások cikkei, elbeszélései, versei, nyilatkozatai ékesítik. A Magyar Ünnep első száma kezdi közölni Bágyoni Váró Andor Anyja neve ... című kortörténelmi regényét. A színházzal, filmmel, divattal is bőven foglalkozó pompáskiállítású hetilap egyes számának az ára 1 pengő 50 fillér. Kiadóhivatal: Rákóczi-út 28. Telefon: 220—255.

Boga elnök a Kolozsvári AC őszi terveiről

Kolozsvár, 1944. július 30.

Az 1943—44-es labdarúgóbajnokság legkellemesebb meglepetésével a Kolozsvári AC csapata szolgált.

A derék KAC-isták — mintha csak megirigyelték volna a szomszédos NAC pompás szereplését — sikert sikerre halmozva a bajnoki táblázat harmadik helyén kötöttek ki, hajszállal a második Ferencváros mögött. Túl a kitűnő bajnoki szereplésen, beverekedték magukat a „Magyar Kupa" döntőjébe is, ahol a 2-ik helyen végeztek.

A piros-feketék egy bajnoksággal előbb kiesésre álltak. Mi okozta tehát ezt a nagy pálfordulást — kérdezték a kolozsvári belügyekkel tisztában nem lévők. Két ember! Elsősorban *Boga* elnök, aki vaskézzel teremtett rendet a KAC szétzilált labdarúgószakosztályában, kívüle pedig Opata mester, a kék-fehérek 20 év előtti Európát végigverő csatársorának tagja, a piros-fehérek jelenlegi edzője.

Hogy a KAC a kieső helyről a bajnokság harmadik helyén végzett s Kupafinalista lett, *Boga* és *Opata* érdeme. Jól tudja ezt maga a csapat és az egész város is. Az őszi évad kezdete előtt tehát érdekesnek tartottuk felkeresni, illetve lapunk számára nyilatkozatra bírni a KAC érdemdús elnökét.

BABOCSAY, SÜTŐ ÉS SZERÉMY A KAC LEGUJABB SZERZEMENYE

— *Nem pihentem ölbetett kézzel a holtidényben sem* — kezdi mondanivalóját a kolozsvari elnök. *Hiába ... az előkelő helyezés kötelez. Noha még nem fejeztem be a csapat megerősítését, annyit máris közölhetek, hogy három új tehetséges játékos már a mi állományunkba tartozik.*

— *Megszereztük Babocsayt, a Z. Danuvia tehetséges balszélsőcsatárát, Sütőt, aki a Gamma színeiben a válogatottságig vitte, továbbá a sokoldalú Szerémyt, a KEAC játékosát, aki hátvédtől a csatárpontig egyaránt kitűnően használható.*

Az edzéseket megkezdtük már s azokat egyelőre — miként tavaly — Opata Zoltán vezeti.

CSAPAT, MELYNEK MINDEN TAGJA VAROSI HIVATALNOK

— *A KAC bajtársi szelleme az,* — folytatja az elnök — *amire a legbüszkébb vagyok. Nálunk nincs torzsalkodás, intrika, fúrás, irigykedés. Az egész gárda városi hivatalnok s mint ilyen, nemcsak a zöld gyepen, hanem az irasztal előtt is megállja helyét. Jómagam az adóhivatal főnöke s a KAC futballszakosztályának is főnöke vagyok, a játékosok tehát két vonalon is a kezem között vannak. Nálam nincs „lógás" sem a hivatalban, sem pedig az edzéseken. Aki nem teljesíti kötelességét, annak fel is út, le is út.*

— *A szellem tehát jó s csak azért szurkolunk, hogy két kiválóságunk: Szántay és Beke újból elfoglalhassa helyét a csapatban. Erre határozott reményünk van. Ha ez sikerül, akkor a KAC jobb lesz, mint valaha.*

12.000 NÉZŐ KOLOZSVÁROTT EGY MÉRKŐZÉSEN

— *A szép és jó játék úgy vonzza a közönséget, mint mágnespatkó a vasat. Amikor a KAC sereghajtóként hátul kullogott a tabellán, alaposan megcsappant a nézőszám, de amikor hétről-hétre győztünk, egyszeriben megnőtt a bevétel — ami viszont lehetővé teszi a csapat további erősítését.*

— *A Kupát meg kellett volna idehaza nyernünk* — mondja az elnök. — *Félidőben még 1:0-ra vezettünk, de aztán eltűnt a csapat a pályáról s a Fradi megérdemelten rúgott három gólt. Ez a mérkőzés nagy tanulsággal szolgált: csakis kitűnő kondicióban, sportszerűen készülve és élve lehet ma 90 percet végigküzdeni. A leckét megtanultuk s ez biztosithatom Kolozsvár labdarúgó hiveit arról, hogy ősszel nem lesz a KAC-nak olyan második félideje, mint amilyen a Ferencváros ellen volt.*

Kovách Aladár:

„Nem a művészet önmagáért, hanem a művészet a magyar fajért!"

Őszinte beszélgetés a Nemzeti Szinház új igazgatójával

Szombaton este ellátogattunk a Nemzeti Szinház színészbejárója elé. Az épületen hatalmas betükkel olvashatók a „Nyári szünet" plakátok, ezért kétkedéssel érdeklődtünk az új igazgató felől.

— *Kovách igazgató urat tetszik keresni?* — *kérdi előzékenyen a portás, majd felvezet bennünket a második emeletre, ahol még, este kilenc óra után is dolgoznak a titkári szobában, a plüssajtón belül pedig megbeszélések folynak Kovách Aladárnál, a Nemzeti Szinház új igazgatójánál.*

Rövid várakozás után megszokott közvetlenséggel fogad bennünket, majd miután néhány dolgot titkárával megbeszél, az elsötétített lépcsőkön haladunk lefelé.

Hazafelémenet, mint jelenleg is aktiv turulista bajtárs, a villamoson elbeszélget velünk azokról a küzdelmes évekről, amikor még együtt jártuk a vidéki városokat, a Turul Szövetség által kezdeményezett népikulturestéken, amelyeken Erdélyi József, Szabó Lőrinc, Sinka István, írók először találkoztak a magyar ifjúsággal.

— *A nemzetnek felemelkedéséhez tanitói hadseregre van szüksége. Apácai Cseri János szavai zúgnak most is fülünkben, mialatt ezzel a halkszavú esztétával beszélgetünk, aki nemrégen mult harmincöt éves és közel egy évszázadon át, mint a Nemzeti Szinház dramaturg-munkatársa dolgozott eszményeiért annyira, amennyire ezt a körülmények és jelsőbbsége engedték.*

Kovách Aladár, mint a szinház seregét ... lektora, csak annyit mondhatott, hogy mi az, ami nem való a Nemzeti Szinház szinpadára, de fölötte álló hatalmak döntöttek afelett, hogy mit adjanak tényleg elő és itt tévednek azok, akik felületes szemmel, vagy pedig a tényeket jóhiszeműen nem ismerve nem előlegezik a bizalmat és véleményt mondanak róla, mielőtt, még az eredményeket bevárnák.

Nem az a fontos, ki-hol működött, hanem az, hoby valóban dolgozott és munkája a nemzet javára szolgált. Ebből a szempontból nem kell szégyenkeznie Kovách Aladárnak, aki mint a Társadalmi Turul Szövetség kulturális vezére működött egészen a legutóbbi napokig, amikor is Kiss Ferenc vette át a szövetség kulturális osztályának vezetését. Kovách Aladár, mint irodalmi tanácsadó, továbbra is fenntartja a kapcsolatot a Turullal.

Politikai pártoktól függetlenül szolgálta azt az európai kulturával összhangbahozott népi kulturát, amely az örök magyar szellem kisugárzása.

A liberalizmus irodalmi útvesztőjében határozott irányzatra van szükség. Ennek az értékmérője nem „a művészet önmagáért", hanem a művészet a magyar fajért; az általános emberinek a nemzeti sajátosságokban való visszatükröződése, csakis ez lehet a nemzet első színházának egyetlen irányelve és mi hisszük, hogy a „Téli Zsoltán" költője Bethlen Gábor szellemi örökségét hordozva lelkében ebben az irányban vezeti a Nemzeti Szinház tanitóhadtestét.

Tarnói László

Csók Erzsébet ajánlatot kapott a kassai Nemzeti Szinházhoz

A legutóbbi színészkamarai vizsgák során Csók Erzsébet, az Orsz. Színészképző Egy. színiiskolájának fiatal, tehetséges növendéke, aki a *Fiú vagy leány* című Kalmár-filmben tünt fel, a próza, ének és táncszakból a gyakorlatos színészkamarai vizsgát sikerrel letette és igy előadóművész lett.

Hir szerint Kőrossy Zoltán, a kassai Nemzeti Szinház igazgatója máris szerződési ajánlatot tett Csók Erzsébetnek primadonna szerep elvállalására.

KONDOROSSY—WOLF-EST UJPESTEN

Az országszerte ismert fiatal zeneszerző, Kondorossy László és Wolf Antal zenetanár jólsikerült estet rendeztek az Ujpesti Városi Szinházban. A szinházat zsúfolásig megtöltő közönség melegen ünnepelte az est rendezőit: Wolf Antalt és Kondorossy Lászlót és szereplőiket: Kiss Ferencet, Dorita Bonewát, Hajdu Annát, Szalontai Irént, Hoffman Tatjánát, Incze Sándort, Kovács Imrét, az Ujpesti dijnyertes Tangóharmonika Zenekart, az Ujpesti Énekkart és smelowszki Wolf Pált.

Brilliáns cirkuszrevü a Népvarieté augusztusi műsorán

Tasnády József, a világszerte ismert magyar sportember június 7-én nyitotta ki a Népvarieté-Cirkusz kapuit, a „világ legszebb cirkuszhelyiségében", a Sportcsarnokban. Azóta is valóságos népvándorlás színhelye az arénaúti pompás csarnok, ahol esténként a legjobb magyar artisták ejtik csodálkozásba a közönséget. Eddig két ragyogó műsort mutatott be a Népvarieté, mind a kettőt óriási sikerrel. Mindezeket felülmúlja azonban az új augusztusi produkció, amely csúcsteljesítménye lesz a Népvarietének.

Ezúttal olyan brilliáns cirkuszrevüt perget le Tasnády igazgató a Sportcsarnokban, amely valóban kiérdemli a „kebeli" jelzőt. A ragyogó augusztusi műsor mindent egybeölel, ami művészet, humor, szépség, sport és zene. A szereplőgárda élén „Bécs kedvencei: Magdaléna és Anita jár. A csodálatos szépségű akrobata táncosnők először mutatkoznak be a pesti közönségnek s egészen bizonyos, hogy rövidesen róluk beszél a magyar főváros. Ugyancsak először szerepelnek Budapesten Lucy és Jack. Humoros különcök ők, akik évekig voltak csillagai a külföldi varietéknek. A három Rexford most jött haza Olaszországból, ahol káprázatos sikert arattak. A három Baronelli a magas nyujtón végez hajmeresztő mutatványokat. A humor királya, a két Fokker új jelenetei közül kiemelkedik a „8 Pacsmag". Ezt a számot a tánccsoporttal mutatja be a kis Fokker. Ujból fellép Hajnal Mimi, a népszerű énekesnő, aki ezúttal is fénypontja lesz az előadásnak. A két Popey erőművészek, Vattai Szabó Lajos operaénekes, a Seregély-fivérek a rádióból ismert xilofon művészek, Romeno a kéz equilibrista, a két Barczi humoros akrobaták, a szép Csikós Eszter szólótáncosnő és még egy sereg világszám egészíti ki a ragyogó cirkuszrevüt amelyet a magyar revü tánczenekar kitünő együttese fűszerez.

— **A Szabadság-tér** körül rendezi meg a Magyar Kerékpáros Szövetség ugynevezett háztömbkörüli versenyét — ami a kerékpársport számára nagy propaganda jelleggel bir.

— **Darányi József** dr. súlydobó bajnokunk rövid szabadság után visszatért csapattestéhez.

VIRRADAT

Megjelenik minden héttőn. Felelős szerkesztő és kiadó **Bornemisza Gábor.** Kiadótulajdonos: **VIRRADAT KIADÓVÁLLALAT Kft.** Budapest, VIII., Gyulai Pál-utca 14 szám Telefon: szerkesztőség: 146-245 Kiadóhivatal: 146-243

Előfizetési ára egy évre 20 P
Postacsekkszámla: 37849

Nyomatott a Centrum Kiadóvállalat Rt. körforgógépein, Budapest, VIII., Gyulai Pál u. 14. sz. — Felelős: Czollner László

Irodabútort
Kocsis Jánostól vegyen
Üzlet: Visegrádi-u. 14. Tel.: 112—521
Üzem: Gr. Teleki Pál u. 22. Tel.: 310—628

RÁDIÓK HAN LEMEZEK GRAMAFONOK
zsebgépek — lemezvá lók — alkatré zek
LÉGO — LÁMPÁK
Akusztika RÁKÓCZI-ÚT 49. TELEFON: 144—79

Domonkos-tól
cipő
Bp. V., Teréz-körút 27. 60 éves szaküzlet

ING mérték után is
BAZSÓ harisnya
VIII., Baross-utca 66.

Textilárak behozatali kft.
Múzeum-körút 11. Telefon: 182-400
ELADÁS NAGYBAN